

Sygn. akt I PK 109/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa M. G.
przeciwko Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej w C.
o przywrócenie do pracy na poprzednie warunki płacy i pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 października 2014 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.
z dnia 9 stycznia 2014 r., sygn. akt VI Pa (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w C. na rzecz M.G. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C. wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2013 r. uznał za bezskuteczne wypowiedzenie M. G. warunków umowy o pracę zawartej w dniu 31 lipca 2008 r. (pkt 1) oraz nakazał Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej w C. przywrócenie powoda do pracy na stanowisku ordynatora oddziału chirurgicznego ogólnego (pkt 2). Wyrokiem z dnia 9 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy w B. uchylił zaskarżony wyrok w punkcie 1 (pkt 1), a w pozostałym zakresie oddalił apelację strony pozwanej (pkt 2).

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku strona pozwana zarzuciła: I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to: 1) art. 382 w związku z art. 227 w związku z art. 245 k.p.c., przez pominięcie trybu konsultacji związkowej, na co Sąd odwoławczy sam wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku; 2) art. 325 w związku z art. 328 § 2 k.p.c. polegające na sprzeczności sentencji wyroku z jego uzasadnieniem, w którym stwierdzono, iż powód powinien wrócić na stanowisko starszego asystenta na oddziale chirurgicznym ogólnym oraz że zaszła konieczność dokonania powodowi wypowiedzenia zmieniającego z uwagi na zmiany organizacyjne; 3) art. 477¹ k.p.c., przez przyjęcie braku okoliczności uzasadniających jego zastosowanie w sytuacji niewzięcia pod uwagę zastosowania prawidłowego trybu konsultacji związkowej; 4) art. 321 k.p.c., przez orzeczenie ponad żądanie i przywrócenie powoda do pracy na stanowisko ordynatora na czas nieoznaczony; 5) art. 316 k.p.c., przez błędne przyjęcie, że w sprawie znajduje zastosowanie art. 50 § 5 k.p. w brzmieniu obowiązującym w dacie wyrokowania, a nie w dacie dokonania wypowiedzenia zmieniającego; II. naruszenie prawa materialnego, tj.: 1) art. 10 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 5 pkt. 1 i pkt. 3 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, przez jego niezastosowanie; 2) art. 10 ust. 3 tej ustawy w związku z art. 8 k.p., przez nieuwzględnienie okoliczności, że nie jest możliwe zatrudnienie powoda na dotychczasowym stanowisku z uwagi na jego likwidację; 3) art. 42 § 1 w związku z art. 33 k.p., przez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy art. 44a ustawy o zakładach opieki zdrowotnej nie wyłącza stosowania art. 33 k.p.; 4) art. 42 § 1 w związku z art. 36 § 1 k.p., przez ich niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy strony łączyła umowa na czas określony; 5) art. 42 § 1 w związku z art. 30 § 4 w związku z art. 36 § 1 w związku z art. 49 k.p., przez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy przyczyna wypowiedzenia była rzeczywista, realna i konkretna i wynikała przeprowadzonych zmian organizacyjnych oraz potrzeb pracodawcy; 6) art. 59 k.p., przez orzeczenie o przywróceniu powoda do pracy, podczas gdy przysługiwało mu jedynie odszkodowanie; 7) art. 50 § 5 k.p. w związku z art. 365 § 1 k.p.c., przez błędne przyjęcie naruszenia przez pracodawcę przepisów o wypowiedaniu umów, podczas gdy w sprawie zastępcy powoda, któremu wypowiedzenia dokonano z

tych samych przyczyn, żądanie przywrócenia do pracy zostało prawomocnie oddalone.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, ewentualnie o uchylenie również wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie - w przypadku zaistnienia przesłanek z art. 398¹⁶ k.p.c. - o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji i oddalenie powództwa.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został po pierwsze - oczywistą zasadnością skargi z uwagi na ewidentne naruszenie art. 382 w związku z art. 227 w związku z art. 245 k.p.c., gdyż pominięcie dokumentów wskazujących na prawidłowy tryb konsultacji związkowej doprowadziło do pominięcia art. 10 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 5 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. i uznania, że doszło do dokonania przez pracodawcę wypowiedzenia zmieniającego niezgodnie z prawem, a nadto z powodu sprzeczności sentencji wyroku z jego uzasadnieniem oraz wewnętrznej sprzeczności samego uzasadnienia; po drugie - występowaniem istotnych zagadnień prawnych, wymagających udzielenia odpowiedzi na następujące pytania: 1) „jaki status prawny należy przypisać umowie zawartej z powodem z dnia 31 lipca 2008 r. zawartej na czas nieokreślony, w ramach której powód piastował stanowisko Starszego Asystenta Oddziału Chirurgicznego Ogólnego I, skoro przywrócenie powoda nastąpiło wyłącznie na stanowisko ordynatora i to innego Oddziału Chirurgicznego Ogólnego na czas nieokreślony, tj. czy przedmiotowa umowa jest umową nadal wiążącą strony, czy też wygasa, ewentualnie czy została skutecznie przez pozwanego wypowiedziana w zakresie zmiany jej warunków pracy i płacy” (czy umowa zawarta na czas nieokreślony w sposób dorozumiany ulega rozwiązaniu na mocy porozumienia stron, czy też ulega ona zawieszeniu do czasu ustania umowy terminowej, jednak ta ostatnia wykładnia naruszałaby art. 44a ust. 7 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej); 2) „jakemu reżimowi podlega umowa, na podstawie której powierzono powodowi wykonywanie obowiązków ordynatora” - czy reżimowi o pracę na czas nieokreślony, czy też reżimowi umów o pracę na czas określony; 3) „czy w dacie wyrokowania Sąd Okręgowy winien brać pod rozwagę

stan prawny określający skutki prawne dokonanego wypowiedzenia warunków pracy i płacy istniejący w dacie składania oświadczenia woli o wypowiedzeniu, czy istniejący w dacie orzekania”; 4) „czy zasądzenie odszkodowania na rzecz pracownika podlegającego szczególnej ochronie wynikającej z ustawy o związkach zawodowych z powodu naruszenia przepisów o wypowiedzaniu umów (a tym samym przepisów dotyczących wypowiedzania warunków pracy i płacy) narusza przepis art. 56 § 1 k.p. w związku z art. 45 § 2 i 3 k.p. w sytuacji zastosowania art. 8 k.p.” - przy czym w odniesieniu do argumentacji w zakresie ostatnich dwóch zagadnień skarżący odesłał do uzasadnienia podstaw kasacyjnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżący odwołuje się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oraz występowania istotnych zagadnień prawnych. Istnienia żadnej z tych przesłanek nie zdołał jednak wykazać.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi

wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia.

Skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi z uwagi na naruszenie przez Sąd drugiej instancji art. 382 w związku z art. 227 w związku z art. 245 k.p.c. wyrażające się w nieuwzględnieniu w materiale sprawy dokumentów świadczących o prawidłowym przeprowadzeniu konsultacji związkowej, co doprowadziło wprost do pominięcia art. 10 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 5 pkt 1 i 3 ustawy o zwolnieniach grupowych i błędnego uznania dokonanego powodowi wypowiedzenia zmieniającego za sprzeczne z prawem. Skarżący pomija jednak, że Sąd drugiej instancji uznał równocześnie, z powołaniem się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2007 r., II PK 323/06, iż po pierwsze - powierzenie powodowi stanowiska ordynatora oznaczało jedynie czasową zmianę treści dotychczasowego stosunku pracy na stanowisku starszego asystenta na Oddziale Chirurgicznym I, po drugie - strona pozwana jednym oświadczeniem woli objęła zmianą dwa stanowiska pracy powoda objęte treścią umowy o pracę, proponując mu zatrudnienie na stanowisku starszego asystenta w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym, chociaż powód - w razie niemożności zatrudnienia na stanowisku

ordynatora - „winien wrócić na stanowisko starszego asystenta na nowoutworzony Oddział Chirurgiczny Ogólny” i po trzecie - rzeczywistą przyczyną wypowiedzenia w zakresie zmiany stanowiska pracy powoda z asystenta na oddziale chirurgicznym na asystenta w oddziale ratunkowym nie były zmiany organizacyjne i potrzeby pracodawcy, ale konieczność odsunięcia powoda od pracy w nowoutworzonym oddziale chirurgicznym z uwagi na konflikt personalny między powodem a kierującym tym oddziałem ordynatorem. Przy takich ustaleniach i ocenie nie wiadomo, jakie znaczenie dla wyniku sprawy miałyby mieć podnoszone przez skarżącego uchybienia procesowe Sądu odwoławczego, skoro art. 10 § 3 ustawy o zwolnieniach grupowych znajduje zastosowanie jedynie wówczas, gdy przyczyny niedotyczące pracownika stanowią wyłączny powód uzasadniający wypowiedzenie. Skarżący nie wskazuje na inne przepisy prawa, których naruszenie przez Sąd drugiej instancji miałoby stanowić wprost o wadliwości zaskarżonego wyroku, przeto dalsze podnoszone przez niego kwestie uchylają się spod oceny Sądu Najwyższego na etapie przesądu.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to

zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Skarżący formułuje cztery pytania, stanowiące - w jego ocenie - istotne zagadnienia prawne, jednakże - poza zaprezentowaniem w przypadku dwóch z nich wariantów odpowiedzi - nie tylko nie przeprowadza żadnych wywodów jure, w tym zakresie, ale w odniesieniu do trzech kwestii nawet nie wskazuje przepisów prawa, na których tle miałyby rodzić się jego wątpliwości. Powołanie się przez skarżącego na art. 44a ust. 7 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej jest chybione, skoro przepis ten utracił moc z dniem 1 lipca 2011 r. (por. art. 220 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, Dz.U. Nr 112, poz. 654 ze zm.). Natomiast poprzestanie na odwołaniu się do argumentacji zawartej w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych nie wypełnia obowiązku wykazania przez skarżącego, że w sprawie rzeczywiście występują istotne zagadnienia prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.